

Op donderdag 22 januari vond er een vervolgworkshop plaats over analyses naar afstroom in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Tijdens de eerste workshop stond voor de deelnemende scholen de volgende vraagstelling centraal:

'In hoeverre is er sprake van afstroom op jouw school'

Eerst stond een verkenning naar diverse berekeningswijzen en bijbehorende uitkomsten centraal. Onderzoekers van de onderwijsinspectie verzorgden een presentatie. Velen kennen het fenomeen 'afstroom' als een onderdeel van de opbrengstenkaart van de onderwijsinspectie. Om helderheid te krijgen in de wijze waarop de inspectie 'afstroom' meet werd het onderbouwrendement uitgelegd. Aangezien de inspectie vanaf 2016 met nieuwe berekeningswijzen gaat werken werden de verschillen tussen het huidige en het nieuwe opbrengstenkaart toegelicht. De interpretatie en de vergelijkbaarheid van de mogelijke berekeningswijzen was onderwerp van discussie. Tevens werden de negatieve en positieve kanten besproken van de verschillende gehanteerde methodes.

Belangrijkste wijzigingen in berekening onderbouwrendement vanaf 2016:

1. Absolute normen vormen de basis. Voor scholen betekent dit dat de beoordeling van de resultaten niet meer afhangt van de resultaten van andere scholen. Dit leidt tot meer transparantie en biedt de mogelijkheid voor scholen om zelf hun resultaten te berekenen en tijdig bij kunnen sturen indien nodig.
2. Oordeel goed. Naast de beoordeling onvoldoende of voldoende is nu ook de optie goed mogelijk. De oordelen worden meer gedifferentieerd.
3. Indicator onvertraagde voortgang in het onderbouw wordt los getrokken van de mate van 'op- en afstroom'.
4. Meetellen van beroepsvakken vmbo voor het gemiddeld cijfer van het centraal examen.

Afstroom op de eigen scholen

Twee docenten van het Sintermeerten College presenteerden het onderzoek wat zij hadden uitgevoerd naar de afstroom op het vwo. Ze gaven informatie over de populatie en de geformuleerde onderzoeksvragen. Opvallend was dat zij de 'afstroom' van de brugklas niet meenamen in het onderzoek. Zij kozen ervoor om voor leerlingen die doorgestroomd zijn naar vwo 2 na te gaan in hoeverre zij succesvol verblijven op het vwo. Dit over een periode van 5 jaar. Een mooie vraagstelling die ze inbrachten was hoe om te gaan met een populatie waarbij er nog leerlingen zijn die potentieel kunnen afstromen? Zo kunnen de leerlingen van vwo 2/3/4/5 in het huidige schooljaar nog afstromen. Dit kan als gevolg hebben dat in werkelijkheid de aantallen en percentages afstroom nog wat hoger kunnen liggen. De school staat bekend als een school dat kansen biedt, maar de afstroom is wel relatief hoog. De vraag werd gesteld hoe de inspectie hier mee om gaat?

Een docent van de Bernard Lievegoed School presenteerde zijn werk naar het matchingonderzoek tussen zijn school en reguliere vo-scholen in Maastricht. Voor zijn studie is hij afgeweken van de opbrengstmeting zoals bekend bij de inspectie. Waarom? Dit omdat de school geen determinatie kent aan het einde van het tweede leerjaar van het voortgezet onderwijs en de school een 6-jarig havo heeft. Er is nagegaan in hoeverre het uitstroom-niveau van leerlingen in relatie staat met het verkregen basisschooladvies en hoe groot de kansen zijn om onvertraagd een vmbo-tl, havo of vwo diploma te halen. Doorstroom is: opstroom of afstroom ten opzichte van het PO-advies bij diplomering. De conclusie van het onderzoek was dat onder de leerlingen van de vrije school meer opstroom was dan leerlingen uit reguliere vo-scholen in Maastricht. Daarnaast hebben leerlingen met een vmbo-tl en vwo diploma een kortere verblijfsduur op de vrije school dan op de overige scholen. Voor leerlingen met een havo-diploma is op de vrije school de verblijfsduur wel langer.

